

## **Вимоги до ведення сторінок класного журналу навчальних предметів «Фізика» та «Астрономія»**

Практика здійснення перевірок стану ведення класних журналів засвідчує поодинокі випадки неправильності проведення як окремих записів, так і систематичні порушення, що повторюються кожен рік. Єдині вимоги щодо ведення класних журналів викладені в нормативно-правових документах:

- Наказ Міністерства освіти і науки молоді та спорту України від 10.05.2011 № 423 «Про затвердження єдиних зразків обов'язкової ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12) класів загальноосвітніх навчальних закладів»;

Відповідно до даних документів учитель фізики та астрономії здійснює ведення шкільної документації: тематичні сторінки класних журналів, журнали факультативних занять, журнали гурткової роботи, журнали індивідуальних занять, журнали з безпеки життєдіяльності.

Оформлення сторінок класного журналу з фізики та астрономії здійснюється відповідно до програм для загальноосвітніх навчальних закладів з фізики та астрономії, методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо викладання даних предметів.

Учитель несе особисту відповідальність за своєчасність, стан та достовірність записів.

Записи в журналі ведуться державною мовою чорнилами (пастою) одного (чорного або синього) кольору, чітко й охайно. На сторінках не допускаються будь-які виправлення. У разі помилкового або неправильного запису поряд робиться правильний, який засвідчується підписом керівника навчального закладу та скріплюється печаткою.

Класний керівник на сторінці «Облік навчальних досягнень учнів» з лівої сторони записує в алфавітному порядку прізвища та імена учнів, з правої – назву навчального предмета, прізвище, ім'я та по батькові вчителя, який його викладає. Назва предмета записується у відповідності до назви в робочому навчальному плані, яка, в свою чергу, має співпадати з назвою за навчальною програмою. Запис починається з великої літери, не допускаються будь-які скорочення.

### ***Оформлення лівої сторінки.***

Дати проведення занять учитель записує дробом, чисельник якого є датою, а знаменник – місяцем поточного року (01 – січень, ..., 12 – грудень). Дата проведення уроку на правій та лівій сторінках повинна співпадати і відповідати даті календарного планування. У разі будь-яких змін першочергово вносяться зміни до календарного планування.

Над датами проведення уроків записується назва теми, яка вивчається на даних уроках.

Відсутність учня (учениці) на уроці позначається літерою «н». Відмітки для учнів, які навчаються індивідуально, не проводяться.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2008 № 371.

Під час визначення рівня навчальних досягнень з фізики поточному оцінюванню підлягають:

- теоретичні знання;
- уміння використовувати теоретичні знання під час розв'язування задач чи вправ різного типу (розрахункових, експериментальних, якісних, комбінованих тощо);
- практичні вміннями та навичками під час виконання лабораторних робіт, спостережень і фізичного практикуму.

Поточне оцінювання здійснюється за виконання учнями різних видів навчальної діяльності (усні та письмові відповіді, експериментальні, лабораторні та практичні роботи, домашні завдання тощо).

Поточна оцінка виставляється у класному журналі в колонку з надписом, що засвідчує дату проведення заняття, коли здійснювалося оцінювання знань учня (учениці).

Оцінка за контрольну, лабораторну, практичну роботу проставляється датою її проведення не пізніше 10-денного терміну з дня її виконання. Додаткові записів про вид діяльності над датами проведення уроків чи внизу під списком учнів не робляться. Кількість контрольних та лабораторних робіт, які підлягають оцінюванню наведена в таблиці 1.

Таблиця 1.

Клас	Мінімальна кількість контрольних робіт за семестр	Мінімальна кількість лабораторних робіт, що оцінюються	Мінімальна кількість тематичних оцінок	
7	1	6	4	
8	1	8	6	
8 класи з поглибленим вивченням фізики	1	10	8	
9	1	8	6	
9 класи з поглибленим вивченням фізики	1	8	8	
10	Рівень стандарту	1	4	6
	Академічний рівень	1	4	8
	Профільний рівень	1	8	10
11	Рівень стандарту	1	4	5
	Академічний рівень	1	4	7
	Профільний рівень	1	8	10

Програми з астрономії передбачають виконання та оцінювання практичних робіт за програмою: ріння стандарту та академічного рівня – одна робота, профільного рівня – три роботи.

Підсумкові контрольні роботи в кінці семестру або навчального року з фізики та астрономії не проводяться. Оцінка за контрольну роботу за текстами управлінців фіксується в журналі під датою фактичного її проведення. Результати таких робіт враховуються під час виставлення підсумкових балів за семестр, але вони не є визначальними.

Окрема оцінка за ведення зошитів з фізики, астрономії не виставляється.

Тематичне оцінювання здійснюється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми (частини теми) відповідно до вимог навчальних програм на основі поточних оцінок. Проведення окремого уроку тематичного оцінювання не передбачається. Тематичні оцінки виставляються до класного журналу в колонку з написом «Тематична» без зазначення дати та запису на правій сторінці журналу в «Змісті уроку». Тематична оцінка не підлягає коригуванню. Оформлення сторінки обліку навчальних досягнень учнів у класному журналі (ліва сторінка) показано в зразку 1.

Учням, що вивчають астрономію за програмою рівня стандарту та академічного рівня, рекомендується виставляти дві тематичні оцінки: першу – за результатами вивчення тем 1-3, другу – тем 4-8. За програмою профільного рівня доцільно передбачити не менше трьох тематичних оцінювань навчальних досягнень учнів. Наприклад, за результатами вивчення розділів 1-2 – перша, розділів 3-4 – друга і розділу 5 – третя.

Семестрові оцінки виставляються на основі тематичних оцінок та результатів адміністративних перевірок. Під час розрахунку тематичної враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня (-ці) з фізики (астрономії) протягом семестру, важливості теми, тривалості її вивчення, складності змісту. У випадку коли теми відносяться до різних розділів програми з фізики, семестрова оцінка розраховується як середнє арифметичне значення тематичних оцінок. Якщо у семестрі вивчався один розділ і в оцінюванні навчальних досягнень останньої теми враховувались знання та уміння, сформовані при вивченні попередніх тем, то семестрова оцінка визначається з переважним урахуванням важливості та складності змісту теми.

Семестрові оцінки виставляються до класного журналу в колонку з надписом «I семестр» або «II семестр».

Семестрова оцінка підлягає коригуванню. Скоригована семестрова оцінка виставляється поруч з семестровою у колонці з написом «Скоригована». Колонки для виставлення скоригованих оцінок відводяться навіть за відсутності учнів, які виявили бажання їх коригувати.

Підвищення семестрової оцінки не дає права учням:

– 9-х класів на отримання свідоцтва з відзнакою;

– 10-11-х класів бути претендентами на нагородження медалями: золотою – «За особливі успіхи у навчанні» та срібною – «За успіхи у навчанні».

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка – це середнє арифметичне значення семестрових оцінок. Річний бал є одночасно підсумковим і виставляється в колонку з написом «Річна» без дати.

Якщо учень (- ця) був(- ла) відсутній(- я) на уроках протягом вивчення теми, не виконав(- ла) вимоги навчальної програми, у колонку з написами «Тематична», «Скоригована», «Річна» виставляється «н/а» (не атестований (- а)).

Для учнів, які навчаються індивідуально, на предметні сторінки фізики та астрономії переносяться лише семестрові та річні бали.

У 9-х та 11-х класах атестаційний бал з державної підсумкової атестації виставляється в колону з написом «ДПА» без зазначення дати.

Учням, які не пройшли державну підсумкову атестацію, у колонку з надписом ДПА робиться запис «н/а» (не атестований(- а)).

Випускникам, які звільнені від проходження державної підсумкової атестації, робиться запис «зв» (звільнений (- а)).

Учням, яким оцінка з державної підсумкової атестації переглядалася апеляційною комісією, за її результатами виставляється оцінка у колонку з написом «Апеляційна» без дати.

Не підлягають обов'язковому оцінюванню навчальні досягнення учнів з факультативних, групових та індивідуальних занять, які фіксуються в окремих (спеціальних) журналах.

Оформлення сторінки обліку навчальних досягнень учнів у класному журналі в кінці навчального року показано в зразку 2.

### ***Оформлення правої сторінки.***

На правій сторінці журналу ведеться облік проведених уроків. Журнал заповнюється вчителем у день проведення уроку.

Нумерація уроків від першого до останнього уроку в кінці навчального року проводиться відповідно до схваленого дирекцією календарного планування.

У графі «Зміст уроку» відповідно до календарного планування записуються теми уроків, назви контрольних, практичних, лабораторних робіт тощо. Теми уроків повинні відповідати формулюванню їх у навчальній програмі з фізики чи астрономії відповідного класу та рівня. Не допускаються пропуски окремих тем, зазначених в програмах, скорочення в назвах, їх переформулювання.

У разі проведення здвоєних уроків дата і тема кожного уроку записується окремо, навіть, якщо вона одна й та ж сама.

Забороняється здійснювати попередній запис тем та дат ще не проведених уроків.

Запис теми лабораторної та практичної роботи записується в лапках після запису виду роботи. Не допускається заміна назв окремих фізичних

величин на їхні позначення. (Наприклад, фокусна відстань –  $F$ ). Обов'язково перед назвою теми фіксується запис проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності «Інструктаж з БЖД» (Зразок 3.). Кількість лабораторних робіт повинна відповідати їх повній кількості відповідно до програми з фізики.

Обов'язковим видом занять є уроки контролю знань. Згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України проводиться щонайменше одна контрольна робота в семестр. Учитель самостійно може збільшувати кількість контрольних робіт. Запис теми уроку контролю знань такий: Контрольна «Коливальний рух». Контрольна робота за текстами управлінців фіксується записом «Контрольна робота за текстом ...» з вказівкою органу, що проводив інспектування. У разі проведення інших видів контролю знань, таких як самостійна робота, тестування, запис не здійснюється. Оцінка за таку діяльність виставляється як поточна. Окремий урок аналізу результатів контрольної роботи з фізики не передбачається.

У записі теми уроків формування умінь та навичок обов'язково конкретизуються уміння, які формуються на уроці. Наприклад, розв'язування задач з теми «Рівномірний прямолінійний рух», розв'язування задач на застосування закону Ома для ділянки кола, розв'язування задач на розрахунок питомої теплоємності речовини.

Теми уроків узагальнення та систематизації знань, підсумкових уроків має назву відповідної теми або розділу програми без зазначення типу уроку (Зразок 3).

У графі «Завдання додому» стисло записується його зміст (параграфи, пункти параграфу, сторінки підручника, номери завдань, вправ тощо) та спосіб виконання (опрацювати, скласти план, виконати задачу тощо). У записі творчого завдання фіксується його вид та назва. Наприклад, підготувати повідомлення з теми «Локація в живій природі». Не допускаються скорочення в записах домашнього завдання, крім загально прийнятих скорочень. Наприклад, сторінка підручника – С. 5-6.

Практичні завдання (розв'язування задач, експериментальних завдань) слід давати диференційовано. Запис завдань високого рівня та творчих завдань робиться з поміткою «\*».

Обов'язкові посилання на авторів підручника та укладачів збірників задач, які використовує учень під час виконання завдань додому. Запис назви підручника здійснюється в рядку першого уроку, збірника задач – у рядку відповідного уроку, на якому вперше використовувався.

Нагадуємо, що у навчальному процесі загальноосвітньої школи використовується література, що має гриф Міністерства науки і освіти України. Підручникам надається гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», збірникам задач, робочим зошитам, зошитам для лабораторних та практичних робіт – «Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах».

У випадку відсутності вчителя педагогічний працівник, який його заміняє, у графі «завдання додому» після домашнього завдання записує слово «заміна», прізвище, ініціали та засвідчує власним підписом.

Навчальні екскурсії та заняття навчальної практики в 10-х класах з фізики заносяться до журналу з фіксацією дати, теми екскурсії (практичного заняття). Діяльність учнів може оцінюватися відповідно до критеріїв оцінювання знань учнів з фізики та астрономії.

Зразок 1. Оформлення сторінки обліку навчальних досягнень учнів у класному журналі (ліва сторінка).

№ з/п	Число і місяць	Механічні коливання і хвилі					Електромагнітні коливання					
		15/11	19/11	19/11	22/11	Тематична	23/12	23/12	26/12	Тематична	I семестр	Скоригована
1			10	11		11		9		9	10	
2		7	н	н	8	8	н	7		7	7	8
3		5	6			6		4	5	5	5	
4			8		9	9	н	н	н	н/а	9	

Зразок 2. Оформлення сторінки обліку навчальних досягнень учнів у класному журналі (ліва сторінка) – закінчення навчального року.

№ з/п	Число і місяць	Фізичний практикум									
		19/05	23/05	26/05	26/05	Тематична	II семестр	Скоригована	Річна	ДПА	Апеляційна
1		11	10	11		11	11		11	11	
2		7	8	н	н	8	8		8	9	
3		5	6	5		5	5		5	5	6
4		10	8	9		9	9		9	9	

Зразок 3. Оформлення правої сторінки журналу (фізика, 11 кл.).

№ з/п	Дата	Зміст уроку	Домашнє завдання
1	02/09	Електромагнітна індукція	Баряхтар В.Г. Фізика 11 клас. Академічний рівень. Профільний рівень:– Х.: Видавництво «Ранок», 2011. Опрацювати § 1
...			
34	15/11	Інструктаж з БЖД. Лабораторна робота № 2 «Визначення прискорення вільного падіння за допомогою математичного маятника».	Опрацювати § 8-13
35	19/11	Контрольна робота № 1 «Механічні коливання і хвилі»	Скласти таблицю «Повна механічна енергія» за § 14
36	19/11	Перетворення енергії в коливальному русі	Опрацювати § 14. Підготувати доповідь за темою: «Коливальний рух навколо нас» * Заміна, Гончар С.В., _____ (підпис)
37	22/11	Розв'язування задач на застосування закону збереження енергії в коливальному русі	Виконати № 18.13, 18.43 (Божинова Ф.Я. Збірник задач 11 клас. Академічний рівень. Профільний рівень:– Х.: Видавництво «Ранок», 2012). Скласти задачу на застосування закону збереження енергії в коливальному русі